

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9610/2025
18.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Саша Милетић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Основни суд у Алексинцу, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 2/25 од 29.01.2025. године, у седници одржаној 18.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 2/25 од 29.01.2025. године, у делу става првог којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду Прр 166/17 од 17.03.2021. године у одбијајућем делу, као и у делу одлуке о трошковима поступка, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гжрр 2/25 од 29.01.2025. године, у делу става првог којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду Прр 166/17 од 17.03.2021. године у одбијајућем делу, као и у делу одлуке о трошковима поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду Прр 166/17 од 17.03.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу на име новчаног обештећења због повреде права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Алексинцу И 342/16 исплати 2.000 евра у динарској противвредности на дан исплате, према средњем курсу НБС, са законском затезном каматом од 17.03.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име новчаног обештећења због повреде права на суђење у разумном року исплати још 1.000 евра у динарској противвредности на дан исплате, према средњем курсу НБС, са законском затезном каматом од 17.03.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде имовинске штете изазаване повредом права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Алексинцу И 342/16 исплати 760.970,12 динара са законском затезном каматом од 27.05.2020. године до исплате. Ставом четвртим изреке, тужена је

обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 125.000,00 динара са законском затезном каматом од 27.05.2020. године до исплате. Ставом петим изреке, тужилац је ослобођен плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гжрр 2/25 од 29.01.2025. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртог изреке првостепене пресуде, тако што је тужена обавезана да тужиоцу накнади трошкове поступка од 49.500,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном (члан 404. ЗПП).

Правноснажном пресудом одлучено је о новчаном обештећењу за неимовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року (којом је утврђено да је тужбени захтев делимично основан, а тужена обавезана да наведену накнаду плати тужиоцу), као и о накнади имовинске штете (којом је одбијен тужбени захтев). О овом праву тужиоца и о висини тражене накнаде, нижестепени суд је одлучио у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног суда, у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца, са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом, а тиче се примене чланова 4, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 30. и 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, као и примене члана 154. ЗОО, код утврђења да тужилац није доказао да је штета настала, нити да постоји узрочна веза између повреде права тужиоца на суђење у разумном року и евентуалне имовинске штете, због чега у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права. Разлози ревизије се делом односе на битне повреде одредаба парничног поступка због чега се посебна ревизија не може изјавити, а посебном ревизијом не може се побијати правноснажна пресуда због погрешне оцене изведених доказа (чиме се заправо оспорава утврђено чињенично стање), због чега у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба за уједначавањем судске праксе или новог тумачења права, а ревидент не прилаже различите судске одлуке у којима је другачије одлучено у истој или сличној чињенично-правној ситуацији.

Одлучујући о ревизији у делу којим се побија решење о трошковима поступка Врховни суд није прихватио предлог за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној. Законом о парничном поступку су прописани услови под којима ревизијски суд може изузетно дозволити ревизију и одлучити о овом правном леку, онда када ревизија није дозвољена на основу члана 403. ЗПП. Истицање погрешне примене материјалног права представља законски разлог за изјављивање посебне ревизије, искључиво уколико због погрешне примене материјалног права у другостепеној одлуци постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или

потребе новог тумачења права. Тужилац ревизијом оспорава другостепено решење којим је одлучено о трошковима поступка. Имајући у виду наведено, Врховни суд није прихватио предлог за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, јер против решења којим се одлучује о захтеву странке за накнаду трошкова поступка применом процесних одредби ЗПП-а не може да се изјави посебна ревизија.

Како на основу изнетог произилази да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 18.10.2017. године, а поднеском од 26.11.2020. године тужба је преиначена повећањем захтева. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 1.000 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС (на име новчаног обештећења због повреде права на суђење у разумном року) и 760.970,12 динара (на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року). Овај износ, према средњем курсу НБС на дан преиначења тужбе, представља динарску противвредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се у конкретној правној ствари ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да ревизија није дозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП.

Одредбом члана 420. став 1. ЗПП је прописано да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан. Према одредби става 2. овог члана ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

Када је за изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, на основу члана 28. став 1. ЗПП, узима се само вредност главног захтева, док се према ставу 2. истог члана, камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и парнични трошкови не узимају у обзир ако не чине главни дуг.

Према томе, под главним захтевом у смислу наведеног члана подразумева се захтев странке због кога се поступак води, док се споредним тражењем сматрају захтеви странке који се истичу поводом или са главним захтевом, односно потраживања акцесорне природе у односу на главни захтев. Споредна тражења се узимају у обзир само када се траже као главно потраживање и тада се према том потраживању одређује вредност предмета спора.

У конкретном случају ревизија је изјављена и против решења о трошковима поступка, дакле против решења којим је одлучено о споредном тражењу које не чини главни захтев. Такође, применом члана 420. став 1. ЗПП, ревизија се може изјавити против решења другостепеног суда којим се поступак правноснажно окончава. У конкретном случају ревизија је изјављена против решења којим се поступак правноснажно не окончава. Имајући у виду наведено ревизија тужиоца против ове одлуке није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић